

بانک مرکزی برای تأسیس بورس ارز شرط گذاشت

ماجرای تأسیس بورس ارز وارد یک پیچ اساسی شد. در تازه‌ترین رویداد بانک مرکزی، با تأسیس بورس ارز با قید ۴ شرط بسیار دشوار موافقت کرد.

ماجرای تأسیس بورس ارز وارد یک پیچ اساسی شد. در تازه‌ترین رویداد بانک مرکزی، با تأسیس بورس ارز با قید ۴ شرط بسیار دشوار موافقت کرد.

به این ترتیب نشست بعدی شورای بورس جلسه‌ای سرنوشت‌ساز خواهد بود، زیرا قرار است در این نشست برنامه زمانبندی تأسیس بورس ارز تدوین شود. به گزارش همشهری، بانک مرکزی در دولت محمود احمدی‌نژاد با تأسیس بورس ارز مخالف بود. در آن دوره حتی از انجام معاملات فارکس به‌عنوان تنها بازار بین‌المللی معاملات ارز در ایران جلوگیری شد. اکنون در دولت حسن روحانی نیز بانک مرکزی با تأسیس بورس ارز مخالف است.

یافته‌های همشهری نشان می‌دهد بانک مرکزی فقط با انجام معاملات آتی ارز آن هم با تعیین ۴ شرط موافقت کرده است و حاضر نیست اجازه دهد هیچ نوع معاملات نقدی در این بورس انجام شود. البته مسئولان سازمان بورس و بورس کالا هم اعلام کرده‌اند که برنامه‌شان تأسیس معاملات آتی ارز است و برنامه‌ای برای انجام معاملات نقدی ندارند.

در چنین شرایطی هفته گذشته نشست شورای بورس با حضور وزیر اقتصاد، رئیس‌کل بانک مرکزی، رئیس سازمان بورس، رئیس‌کل بیمه مرکزی و مسئولان بورس کالا به‌عنوان متولی اجرای طرح تأسیس بورس ارز برگزار و بحث‌های مفصلی در این باره مطرح شد.

در این نشست ولی‌الله سیف، رئیس‌کل بانک مرکزی که سال‌ها در عرصه بانکداری فعالیت کرده، همچون همتایان قبلی‌اش چندان رغبتی به طرح تأسیس بورس ارز نشان نداد البته شنیده‌ها حاکی است در پی اعلام نظر مساعد وزیر اقتصاد در ادامه این نشست به نفع طرح تأسیس بورس ارز، در نهایت رئیس‌کل بانک مرکزی با تعیین ۴ شرط با کلیات طرح مزبور موافقت می‌کند.

هرچند برخی از حاضران در این نشست تأکید کرده‌اند که اجرای این شروط چهارگانه دشوار و زمانبر است، با این حال قرار است در نشست آینده شورای بورس یک جدول زمانبندی برای تعیین زمان دقیق اجرای این شروط و همچنین تأسیس بورس ارز تهیه شود.

مدیرعامل بورس کالا در گفت‌وگو با همشهری، در پاسخ به این پرسش که «نتایج نشست شورای بورس برای تأسیس بورس ارز چه بود؟» گفت: در این نشست نماینده‌های بانک مرکزی و رئیس‌کل بانک مرکزی نیز حضور داشتند و آقای سیف با تأسیس بورس ارز موافقت کرد اما ۴ شرط برای تأسیس بورس ارز از سوی بانک مرکزی تعیین شد.

حامد سلطانی‌نژاد این شروط چهارگانه را چنین برشمرد: تأسیس بازار فوروارد بین بانکی، تک‌نرخ شدن ارز، تأسیس بازار نقد قوی در سیستم بانکی یا در یک مکان دیگر و همچنین رفع تحریم‌ها از جمله شروطی بود که بانک مرکزی برای تأسیس بورس ارز تعیین کرد. او با بیان اینکه اجرای برخی از شروط ممکن است عملاً قابل اجرا نباشند، ادامه داد: در این نشست توافق شد تا در جلسه بعدی شورای بورس اقداماتی که عملیاتی و قابل اجرا هستند را در قالب یک جدول زمانبندی مشخص کنیم و در نهایت به یک جدول زمانبندی برای تأسیس بورس ارز برسیم. سلطانی‌نژاد با بیان اینکه در جمع‌بندی نهایی همه موافق تأسیس بورس ارز بودند تأکید کرد: بحث اصلی بر سر زمان تأسیس بورس ارز بود.

برنامه‌ای برای معاملات نقد نداریم

مدیرعامل بورس کالا در پاسخ به شبهه‌های ایجاد شده در مورد انجام معاملات نقدی در بورس ارز گفت: متأسفانه برخی رسانه‌ها، بورس ارز مشتقه را با بورس معاملات نقدی ارز اشتباه گرفته‌اند. در توضیح باید بگویم فعلاً برنامه‌ای برای انجام معاملات نقدی ارزی وجود ندارد و طبق مصوبات قانونی تکلیف ما این است که بازار معاملات آتی ارز را ایجاد کنیم. او تأکید کرد: براساس مصوبات قانونی، وزارت اقتصاد مکلف است با همکاری بانک مرکزی، بیمه مرکزی و سازمان بورس شرایطی را فراهم کنند که قیمت ارز قابل پیش‌بینی باشد تا سرمایه‌گذاران از این طریق بتوانند نوسان‌های قیمت ارز را پیش‌بینی کنند و این کار از طریق معاملات مشتقه قابل انجام است.

سلطانی‌نژاد با بیان اینکه در فاز نخست قرار بر انجام معاملات نقد در بورس ارز نیست، گفت: برنامه اصلی تأسیس بورس

مشتقه ارز است، از این طریق مشکل تحویل ارز کاهش پیدا می‌کند و نیاز سفته‌بازان برای انجام معاملات فردایی ارز تأمین می‌شود ضمن اینکه از این طریق هم نیاز اساسی‌تر مصرف‌کنندگان، تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران برای پوشش نوسان‌های قیمت ارز تأمین می‌شود. به گفته مدیرعامل بورس کالا، بانک مرکزی به‌عنوان یک بازار ساز از بازیگران اصلی بورس ارز خواهد بود.

بورس آتی ارز نوسان ایجاد نمی‌کند

محمدرضا پورابراهیمی، نایب‌رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس و عضو شورای بورس گفت: جنس بورس ارز مثل بورس انرژی و کالاست. این بازار فقط کمک می‌کند که از ابزارهای پوشش ریسک برای سرمایه‌گذاری در حوزه ارزی استفاده شود. او با رد هرگونه نوسان در بازار فیزیکی ارز با تأسیس بورس آتی ارز گفت: همانطور که بورس آتی سکه در بازار سکه و طلا نوسانی ایجاد نکرده، بورس آتی ارز نیز نه تنها هیچ نوسانی در بازار فیزیکی ایجاد نمی‌کند بلکه به کمک این بازار و همچنین سایر ابزارهای متنوع، زمینه اینکه بخشی از معاملات نقدی کنار گذاشته شود، فراهم می‌شود و همین امر به یک ابزار برای پوشش ریسک سرمایه‌گذاری خارجی تبدیل می‌شود.

بورس ارز و سیاستگذاری ارزی

داوود دانش جعفری، وزیر اسبق امور اقتصادی و دارایی سیاستگذاری ارزی کشور را منحصر به تشکیل بورس ارز ندانست و گفت: عوامل متعددی از جمله تراز صادرات و واردات بر نرخ ارز متأثر است اما در شرایط فعلی، مهم این است که ما برای نرخ حقیقی ارز چه برنامه‌ای داریم.

دانش‌جعفری گفت: وقتی نرخ حقیقی ارز پایین بیاید، حجم واردات ما کم می‌شود؛ از طرفی اگر تولید داشته باشیم، صادرات ما هم می‌تواند افزایش یابد. بنابراین اگر دولت می‌خواهد نگاه تراز پرداخت خارجی هم به موضوع ارز داشته باشد، باید قیمت ارز را به نحوی تنظیم کند که تراز پرداخت خارجی با توجه به کاهش درآمدهای نفتی دچار کسری نشود. او افزود: با گذشت چند سال از طرح موفق معاملات آتی سکه در بورس کالا که ارزش معاملات آن سالانه به چندین هزار میلیارد تومان می‌رسد، مقدمات تأسیس بازار معاملات آتی ارز فراهم شده است.

بازار ارز نیاز به ثبات دارد

مجیدرضا حریری، نایب‌رئیس اتاق مشترک ایران و چین هم درباره قیمت ارز گفت: آنچه بازار ما بیشتر به آن نیاز دارد، ثبات است؛ چه در حوزه واردات، چه صادرات و چه تولید. ما به ثبات قیمت ارز و ثبات دیگر ایندکس‌ها (شاخص‌ها) و پارامترهای اقتصادی نیاز داریم تا بتوانیم مقداری بلندمدت‌تر فکر کنیم. این نوسان‌ها به قدری در زمان‌های کوتاهی اتفاق می‌افتند که در کشور ما هیچ فعالیتی براساس برنامه حتی یکی‌دو ساله هم قابل پیش‌بینی نیست.

ضرر اصلی که اقتصاد ما می‌خورد از این ناحیه است که فعالان اقتصادی نمی‌توانند کار با برنامه بلندمدت‌تر از روزمرگی انجام دهند. او در ادامه توصیه کرد: چون قیمت ارز را دولت تعیین می‌کند و نه بازار، دولت و بانک مرکزی باید تصمیم بگیرند می‌خواهند نرخ ارز را به کجا برسانند. آن را به نقطه مطلوب برسانند و در همانجا نگاه دارند و به وضع آن ثبات بدهند؛ چون برای ما ثبات مهم‌تر از تغییر نرخ ارز است.